

Тетяна Шмарьова,

старший викладач кафедри загальноправових наук
Національного університету «Києво-Могилянська академія»

ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ РЕЙТИНГОВОЇ ПРОПОРЦІЙНОЇ СИСТЕМИ В ПРОЦЕСІ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

У НаУКМА застосовується рейтингова система оцінювання знань студентів у навчальному процесі, і на сьогоднішній день вона не має альтернативи. Її безальтернативність визначається не тільки й не стільки загальнообов'язковістю академічних правил. Як показує життя, застосування рейтингової системи, з одного боку, дозволяє найбільш об'єктивно визначити рівень знань конкретного студента, а з іншого — спонукає студента сумлінно працювати протягом усього триместру, оскільки загальна оцінка прямо залежить від поточної роботи.

Разом з тим, концептуальне визначення на користь рейтингової системи не дає відповідь на запитання, яку функціональну модель такої системи застосовувати при оцінюванні — накопичувальну чи пропорційну. При накопичувальній системі робота за триместр визначається підсумовуванням усіх балів, отриманих студентом на семінарських чи практичних заняттях, плюс загальна сума балів за обов'язкові письмові роботи. Суть пропорційної системи полягає в тому, що робота за триместр визначається шляхом ділення сум усіх оцінок на їх кількість (тобто, визначається середнє арифметичне). Слід зауважити, що пропущене і невідпрацьоване вчасно семінарське заняття обліковується в знаменнику (за кількістю таких пропущених і невідпрацьованих занять), тоді у чисельнику вони дорівнюють нулю. Отже, навіть при добрих оцінках за триместр і наявності одного невідпрацьованого семінару загальний бал роботи протягом триместру, а відповідно й оцінка в заліковці, будуть не високими.

Питання вибору функціональної моделі рейтингової системи належить до компетенції кожного структурного підрозділу. Фа-

культет правничих наук визначився на користь пропорційної. При цьому узагальнення досвіду (в розумінні усвідомлення її переваг і недоліків) триває, що не виключає пошуку нових підходів.

Як один із прихильників пропорційної системи, хочу висловитись на її користь. По-перше, ця функціональна модель передбачає об'єктивізацію системи оцінювання (наскільки взагалі можна говорити про об'єктивність при визначенні рівня знань). Накопичувальна система передбачає отримання максимально високого балу за умови відповіді на кожному семінарському занятті й отриманні за це найвищої оцінки за семінар. Разом з тим, встановлені чіткі часові рамки заняття, в яких просто нереально опитати всіх. Більше того, обсяг матеріалу не дозволяє, аби оцінці підлягав матеріал, ідентичний за кількістю і складністю — це загальна проблема теоретичного курсу. І це становить проблему глобальну, коли мова йде про такі навчальні курси, як «Історія держави і права зарубіжних країн», який я маю честь викладати. Таким чином, накопичувальну модель навіть об'єктивно не завжди можна ефективно застосовувати.

По-друге, при застосуванні пропорційної моделі у студента з'являється додатковий стимул систематично працювати, вчасно відпрацьовувати пропущені семінарські і практичні заняття; ретельніше та ґрунтовніше готуватись до відповіді. При цьому переконання, що для доброї оцінки достатньо декілька разів належним чином підготуватись, підняти руку, відповісти, а весь інший час нічого не робити, я до уваги не беру. Для мене такої проблеми не існує, оскільки з першого семінарського заняття я привчаю студентів до двох речей: 1) готуватись потрібно по всій темі, а не до конкретного питання; 2) бути готовим відповісти на кожному занятті. Ця методика реалізується таким чином: 1) на основну відповідь студент викликається за бажанням викладача; ті, хто піднімає руку, виявляючи бажання відповісти, викликаються для доповнень, уточнень або рецензування основної доповіді; 2) семінарське заняття повинно бути добре забезпечено методично: майже з кожної теми можна проводити міні-контрольну (я віддаю перевагу тестам), провести інтерактивну гру, яка одночасно дозволить перевірити знання більшої кількості студентів та дозволить уникнути теоретичної рутини).

Отже, підсумовуючи, пропорційну модель можна визначити як систему рівних можливостей і стимул для систематичної та цілеспрямованої роботи студента.

Tetyana Shmaryova,

Senior Teacher

Department of General Legal Sciences

National University «Kyiv-Mohyla Academy»

PROBLEMS OF USING THE RATING PROPORTIONAL SYSTEM IN THE PROCESS OF STUDENTS' KNOWLEDGE ASSESSMENT

To make student's knowledge assessment unbiased is a hot and at the same time big problem for educational institutions. The process of making assessment objective involves the following principal factors: selection of the basic assessment model; elaboration of assessment subject and criteria.

As to the basic model, the National University «Kyiv-Mohyla Academy» as early as the very beginning of its reborn history made a clear choice in favour of the rating model having no alternatives nowadays.

The rating system exists in two forms: within the system there are the accumulating and proportional sub-models (the main difference between these lies in the method of determining a total score for trimester by summing up all points «earned» during trimester or by calculating the arithmetic mean).

It is for the fourth year that the Law Faculty has been successfully practising the proportional sub-model. The sub-model is defined as a system of equal opportunities since on the one hand, it forces a student to work hard throughout the whole trimester and on the other hand, does not oblige a teacher to compulsorily question all students during a lesson (this in its turn eliminates the problem of establishing the quantitative and qualitative indices for students' replies to be scored accordingly).

The subject and criteria of assessment are to be defined by every teacher individually under the all-University provision on the rating system. In so doing, a teacher should proceed in particular from the aim pursued by the training course, kind of training material, its practical purpose and specialisation, etc.

The above concept makes the process of knowledge assessment predicted and transparent and provides the opportunity to seek more efficient mechanisms of ensuring objectivity.